

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
РИЗЬКИЙ ПІВНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛАТВІЯ)
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ (ЛАТВІЯ)
WORLD ASSOCIATION FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL PSYCHOTHERAPY
(НІМЕЧЧИНА)
DARE INNOVATIONS (УГОРЩИНА)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ПЕТРИЧЕЙКА
ХАШДЕУ (МОЛДОВА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»

28 травня 2026 року
м. Одеса, Україна

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Шнайдер Станіслав Аркадійович – в.о. ректора Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України;
Запорожан Валерій Миколайович – голова Вченої Ради Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України;
Орабіна Тетяна Миколаївна – заступник генерального директора Центру громадського здоров'я МОЗ України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, PhD;
Марічерета Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, голова групи експертів МОЗ за напрямом «Акушерство та гінекологія» – експерт-консультант Міністра охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, академік НАМН вищої освіти України;
Дідманідзе Ібраїм – керівник Центру мов та інформаційних технологій факультету освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);
Дьяков Роман – президент правління Ризького північного університету, доктор технічних наук, професор, академік (Латвія);
Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор суспільних наук, доцент (Латвія);
Марошвельді Дора – засновниця та генеральна директорка DARE Innovations;
Врабіс Сільвія – кафедра історії та теорії освіти факультету гуманітарних та педагогічних наук Державного університету «Богдан Петричейку Хашідеу», доктор психологічних наук (Молдова);
Бориц Вікторія Ігорівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук, професор;
Наконечний Олександр Григорович – президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України;
Труніна Ірина Михайлівна – завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор економічних наук, професор;
Векшовець Тетяна Андріївна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О. О. Богомольця», доктор медичних наук, професор;
Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;
Храпкіна Валентина Валентинівна – професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор економічних наук, професор;
Бабієнко Володимир Володимирович – завідувач кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Опря Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Литвиненко Ольга Дмитрівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор психологічних наук, професор;
Сердюк Людмила Захарівна – головний науковий співробітник лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;
Халік Олена Олександрівна – завідувач кафедри психології Університету Короля Данила, кандидат психологічних наук, доцент;
Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91 **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, психологія та комунікація:** Міжнародна наукова конференція. За заг. ред. проф. В. Г. Марічерета, 28 травня 2026 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. 452 с.
ISBN 978-966-397-640-2

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.

Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти.

УДК 351.77-048.35(062.552)

© Одеський національний медичний університет, 2026
ISBN 978-966-397-640-2
© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2026

Синергія чи виснаження: організаційні стратегії профілактики вигорання в мультидисциплінарних командах Дністрянський Богдан Володимирович	296
Роль самоконтролю та креативності у формуванні психологічної стійкості працівників сфери охорони здоров'я в умовах криз Дружкова Ірина Сергіївна, Хакімова Альбіна Фарідівна, Гапатин Соломія Василівна	298
Цифрові інструменти соціально-психологічної підтримки особистості в умовах кризової невизначеності Кайманова Яна Вікторівна	302
Збереження культурної ідентичності дітей та молоді з інвалідністю в умовах воєнної кризи: психологічні механізми та комунікаційні стратегії Подкупко Тетяна Леонідівна, Цибух Людмила Миколаївна	306
Нейрофізіологія зцілення: шлях через тіло, рух та контакт до розблокування життя Сініцина Оксана Василівна	309

СЕКЦІЯ 7. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ. СФЕРИ УПРАВЛІННЯ, РОЗВИТКУ ТА САМОПІЗНАННЯ

Самооцінка як чинник формування позитивного образу Я у дівчат підліткового віку Аверкієва Людмила Володимирівна	312
Особливості ставлення до смерті як чинник психологічної адаптації у різні періоди дорослості Аксененко Вероніка Ігорівна, Терещенко Ольга Олегівна	316
Стрес пацієнта під час звернення до лікаря: психологічні причини та базові права пацієнта Валах Вікторія Володимирівна, Гуляєва Дар'я Максимівна	318
Спілкування лікаря і пацієнта: коли неввічливість стає порушенням прав Валах Вікторія Володимирівна, Дяченко Єлизавета Дмитрівна	320
Контингентна самооцінка підлітків в умовах цифрового соціального порівняння: психологічні механізми та напрями профілактики Гапатин Соломія Василівна, Гаврилишина Любов Богданівна	322
Психологічні особливості адаптаційного потенціалу в особистостей з порушеннями харчової поведінки Житнюк Юлія Юрївна, Литвиненко Ольга Дмитрівна	326

3. Абрамова Н. О. Психологія пацієнта: стресостійкість та комунікація. Одеса, 2021. 156 с.

4. Хартія прав пацієнтів в Україні (проект) / Всеукраїнська рада захисту прав та безпеки пацієнтів.

5. Медичне право України : посібник / за ред. С. Г. Стеценка. К. : Юрінком Інтер, 2019.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-87>

СПІЛКУВАННЯ ЛІКАРЯ І ПАЦІЄНТА: КОЛИ НЕВВІЧЛИВІСТЬ СТАЄ ПОРУШЕННЯМ ПРАВ

Валах Вікторія Володимирівна

*кандидат юридичних наук, доцент, медичний адвокат,
доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Дяченко Єлизавета Дмитрівна

*здобувачка вищої освіти
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Вступ. Взаємодія лікаря та пацієнта є не лише складовою професійної роботи, а й важливим елементом якісного лікувального процесу, який безпосередньо впливає на фізичний та психоемоційний стан хворого. Просте дотримання правил люб'язного спілкування – уважне вислуховування, такт, приязний і спокійний тон, повага до особистості хворого – створюють атмосферу взаєморозуміння та довіри. Проте в українських реаліях проблема медичної етики та деонтології часто виходить за межі простого етикету, перетворюючись на правову площину.

Психоемоційний вплив комунікації на процес одужання. Психологічний стан пацієнта є фундаментом, на якому будується ефективність будь-якої терапії. Коли лікар виявляє емпатію та ввічливість, у пацієнта знижується рівень кортизолу, що позитивно впливає на імунну відповідь організму. Навпаки, грубість або ігнорування з боку медичного персоналу посилюють тривожність, страх та відчуття безпорадності. Для людини в стані болю або хронічної недуги будь-яке різке слово може стати тригером для відмови від подальшого лікування [2, с. 18].

Ігнорування запитань пацієнта про його стан чи схему лікування створює інформаційний вакуум, який заповнюється деструктивними фантазіями та недовірою до системи охорони здоров'я в цілому. Таким чином, культура спілкування є не другорядним аспектом, а терапевтичним інструментом.

Законодавче підґрунтя права на гідне ставлення в Україні. Відповідно до ст. 28 Конституції України, кожен має право на повагу до його гідності. У сфері медицини це право конкретизується в «Основах законодавства України про охорону здоров'я». Зокрема, стаття 6 гарантує пацієнтові право на гуманне і шанобливе ставлення з боку медичних працівників. Це означає, що невірчливість – це не просто «поганий настрій» лікаря, а пряме порушення законодавчої норми.

Більше того, Цивільний кодекс України (ст. 297) захищає право на гідність та честь. Якщо грубість лікаря призвела до погіршення психологічного стану пацієнта (наприклад, спричинила депресивний розлад або гіпертонічний криз), це може бути підставою для відшкодування моральної шкоди. Важливо розрізняти конструктивну критику стану здоров'я та особистісні образи чи зневагу.

Коли невірчливість стає правопорушенням. Межа між неетичною поведінкою та правопорушенням пролягає там, де дії медика починають обмежувати доступ до медичної допомоги або принижувати людську сутність. Наприклад:

- Відмова надати інформацію про діагноз у зрозумілій формі (порушення ст. 39 Основ законодавства);
- Дискримінаційні висловлювання щодо віку, статі чи соціального статусу пацієнта;
- Публічне розголошення медичної таємниці в іронічному або зневажливому тоні.

У таких випадках пацієнт має право звернутися зі скаргою до головного лікаря, Національної служби здоров'я України (НСЗУ) або до суду. Юридична практика показує, що дедалі більше позовів ґрунтуються саме на порушенні деонтологічних норм, що потягли за собою фізичні наслідки.

Висновки. Гуманізація медицини в Україні є неможливою без перегляду стандартів спілкування. Ввірчливість лікаря – це не бонус для пацієнта, а його законне право та професійний обов'язок фахівця. Для майбутнього психолога розуміння цього зв'язку є ключовим, адже саме психологічна підтримка та етична взаємодія є основою захисту прав людини в системі охорони здоров'я.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.

4. Етичний кодекс лікаря України: прийнятий Всеукраїнським з'їздом лікарських організацій та Х з'їздом Всеукраїнського лікарського товариства 27 вересня 2009 р. Київ, 2009.

5. Біоетика та медичне право: підручник / за ред. В. М. Князевича. Київ, 2018.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-88>

КОНТИНГЕНТНА САМООЦІНКА ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОГО СОЦІАЛЬНОГО ПОРІВНЯННЯ: ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ТА НАПРЯМИ ПРОФІЛАКТИКИ

Гапатин Соломія Василівна

магістр психології,

асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Гаврилишина Любов Богданівна

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Підлітковий вік традиційно розглядається у віковій психології як сензитивний період становлення самосвідомості, у межах якого самооцінка набуває статусу центрального особистісного новоутворення. Проте за останнє десятиліття контекст, у якому розгортається це становлення, зазнав радикальної трансформації. Сучасний підліток формує уявлення про себе не лише у безпосередній взаємодії з референтним оточенням, а й у середовищі, де соціальне порівняння опосередковане алгоритмічно керованими стрічками соціальних мереж. Відтак постає потреба у концептуальному розмежуванні рівня самооцінки та її структурної стабільності – характеристики, яка, на наш